

**ОТ ПИЛОТНИЯ СИ БРОЙ ДО ДНЕС – ВЕСТНИК „ЕСЕНИНСКИ БУЛЕВАРД”
Е УНИКАЛНО ИЗДАНИЕ (ЕДИН СЪВРЕМЕНЕН ВЕСТНИК, КОЙТО ВЕЧЕ Е В
ИСТОРИЯТА НА ПУБЛИЦИСТИКАТА, ЕДНА НОВА БЪЛГАРО-РУСКА КУЛТУРНА
ИНСТИТУЦИЯ ВЪВ ВАРНА)**

Станислав Пенев

Днес, двадесет и три години след установяване на демократичните промени в обществения живот на Република България книгата намира все по-обхватно място в живота на съвременника, независимо от това, че нашето съвремие вече активно е свързано с електронното време, с времето на онлайн общуването. И въпреки тенденцията, не бих се поддал на излишен оптимизъм за днешната съдба на книгата. Книгоиздателският бранш, който познавам в детайли повече от четвърт век претърпя много промени, особено през последните 20 години и обогати преките ми наблюдения с няколко характерни особености: разширяване на обхвата на авторите, разнообразяване на вида на книгите, разширяване на предлагането и пазара, но стесняване на търсенето, предпочитание към текстове на сензацията и ефекта, значително разширяване на периметъра на развлекателните и поднасящи изненада текстове, по-малък интерес към класиката и т.н. Преките ми наблюдения показват, че тиражите на книгите рязко намаляват. Да се продадат книги, е много трудно. А търсенето, особено на поезия, не е никак голямо. При честите си пребивавания в София пътувам в метрото или с друг транспорт и наблюдавам следната картина: хората четат все повече и повече електронни книги. Какво е бъдещето на печатните издания – не напълно ясно. Предполага се, че тиражите на хубавите книги ще намаляват и в бъдеще.

Действително, през последните 7, 8 години има разцвет на поезията. Но никъде по света няма институт за пропаганда на поезия – нещо повече, няма нито едно държавно списание за поезия или вестник, няма институт за критика, който често да дава оценки на новите творби и автори, както

и на ставащото в литературния процес. Затова зачестиха прославянията на отявлени (влиятелни и заможни) графомани, а истинските таланти остават незабелязани.

Глобализмът се отразява пагубно на литературата – днес е времето на диктатурата на комерсиалното, когато не качеството на произведението диктува търсенето, а името, позицията, пикантерията, дори външния вид на книгата... Нечий персонален рейтинг сега е по-значим от самия текст. Големите световни издателства определят политиката, а малки издателства постоянно фалират. Ако влезете в големите магазини за книги, ще видите малко поетични книги, и то главно на малки издателства. А преди всичко – развъртаните имена на популярните поети-песнопойци или в най-добрия случай – класика. А къде остава отношението към талантливата младеж? Затова добрият тон и прогресът в литературата днес се изразяват в това да не се нареждаш на пазара. Много е важно да бъдеш самия себе си и да не чакаш от участието си в литературата медена питка.

Защото истинската литература се появява въпреки общите тенденции. А истинският писател винаги върви напърно – срещу особеностите на епохата.

През последните две десетилетия литературните и културните контакти между България и Русия претърпяха своеобразна преоценка, пренасочване и преориентиране. Стигна се дори до преоткриване на двете литератури след един период на почти пълен спад в отношенията. Демократичното развитие на общества в двете страни създаде възможност за освобождаване на литературата и културата от идеологеми и постановки с масов характер и даде възможност за естествена градивност и

задълбочено вникване в литературната същност на значими автори и в двете страни. Така дойде и идеята за създаване на националния български вестник „Есенински булевард” – вестник за съвременна руска литература, приложение към националния вестник за литература, изкуство и обществен живот „Литература и Общество”, издаван във Варна. И двата вестника са издания на Сдружение Литературно Общество – Варна, с помощта и подкрепата на частния бизнес и дофинансирани от Община Варна. Голямата цел „Варна – Европейска столица на културата през 2019 година” също е сред причините за възникване на „Есенински булевард” – още едно издание, което да поддържа високо литературния дух на тази кандидатура и да укрепва възможностите за различни литературни прояви: срещи, четения, премиери, отбелязване на годишнини, разменни гостувания, създаване на общи издания, създаване на преводачески форум и др.

Културните инициативи във връзка с провеждането на кампаниите „2008-ма – година на Русия в България” и „2009-та – година на България в Русия” също допринесоха за засилване на интереса към съвременната руска литература, както и към появата на първите преводни стихосбирки за новия век във Варна на руските поети Всеволод Кузнецов: „Където в светлината на любовта струи Марица” (2008 г.), „България, ние отново сме в твоите обятия” (2009 г.), „Образът му вдъхновява светъл...” (2011 г.); Евгений Степанов: „Портрет” (2009 г.), Ева Златогорова – „Гжелско лято“ (2011 г.). На премиерите на книгите, както и от различни посещения в редакцията на вестник „Литература и Общество”, по време на пребиваването на Всеволод Кузнецов (два пъти от 2008 до 2011 г.) и на Евгений Степанов (2010 г.) в България (Варна, Стара Загора, Калоян, Пловдив, София), стана ясно, че е дошло времето за създаване на качествено нов тип литературни взаимоотношения и връзки между българските и руските писатели.

Самият „Есенински булевард” днес се списва от смесена българо-руска редакционна група. Това е напълно естествено и постоянната електронна кореспонденция между редакторите в екипа облекчава както събирането на материали, така и редакционните съвещания. Естествено е в такъв дух на работа да не се правят пропуски за значимото в момента и за важното като тенденция в литературното всекидневие на Русия. Високият професионализъм на Всеволод Кузнецов – член на Съюза на писателите и на Съюза на журналистите на Русия (зам.-главен редактор), съчетан с научния подход, енергичност и организационния талант в областта на книгата и публицистиката на Евгений Степанов – президент на Съюза на писателите на XXI век, създаден преди две години в Москва, Русия (зам.-главен редактор), както и безспорните дарования, литературните и журналистически възможности на редакторите: писателката Людмила Богословова – член на Съюза на българските писатели (българка с руски произход), на литераторите и филолози Екатерина Стоянова, Юрий Апрелев, Нина Бурнева (българи с руски произход), са винаги в тон с литературния пулс и новите моменти в съвременния руски литературен свят, предадени от тях на българския читател навреме, убедително и достоверно.

Днес вестник „Есенински булевард” е единственият вестник на хартиен носител, издаван в България, само за съвременна руска литература. Точно преди две години се появи пилотният му брой и до момента първите десет броя на първия българоезичен вестник през XXI век за съвременна руска литература в България (с периодичност веднъж на два месеца) са налице. От началото на списването му – януари 2011 г., до август 2012 г. на страниците му намериха място творбите на повече от 20 значими и известни съвременни руски поети: Владимир Бояринов, Иван Голубничий, Владимир Силкин, Игор Витюк, Алексей Данов, Сергей Соколкин, Владимир Гусев, Наталия Лихтенфелд, Леонид Ханбеков, Светлана Шиманская, Кирил

Ковалджи, Всеволод Кузнецов, Евгений Степанов, Анатолий Полетаев, Лев Котюков, Елена Курелла, Ева Златогорова, Николай Бухаринов, Юрий Богданов, Владимир Никулин, Юлия Дозорец, Юлиан Левчук, Иван Тимченко, Александър А. Пушкин, Виктор Балдин, Владимир Фирсов, Владимир Зуев, както и на класика на руската литература Александър Фадеев с непревждани досега на български език негови творби (по материали, предоставени от сина му специално за „Есенински булевард“). Повечето от тези автори за първи път бяха преведени на български език и за първи път – печатани в българска периодика, а някои от тях и за първи път изобщо бяха преведени на чужд език и отпечатани в чужбина.

По този начин в „Есенински булевард“ се изпълнява и една от целите на изданието – да се поддържа и развива интересът на читателите към сериозните, оригиналните, свързани с руските традиции, както и със съвременното новаторство литературни изяви. Като сравнително близка славянска литература, както и често по дух и тематика до българската, и руската литература „преживява“ същите посттоталитарни и преходни катаклизми: смесване на класика, модернизъм и постмодернизъм, стремеж към авангардизъм, свързан с елементарното или изопаченото, с временно необходимото и преходното, с неангажиращото и удобното за момента.

Самият факт, че в „Есенински булевард“ от белетристиката се представят имена от различни възрасти с високо литературно равнище, говори неоспоримо за широкия поглед на редколегията към руското литературно поле. Например, представен е широко популярният през последните години в руската литература Едуард Просецки с поредицата му „Непостижимата Русия“ – десет романа от деветдесетте години на миналия век до днес за обществения живот и промените в живота; Кирил Ковалджи с

поредица есета за нравствеността и обществото; младите и от средната възраст белетристи – майсторите на краткия разказ Ангелина Шестакова, Иван Голубничий, Евгения Курганова, Олга Карагодина, Татьяна Камаева, Игор Щокман, Сергей Муратов (с отделни разкази).

Важен момент в работата на редколегията е представянето на руската литературна класика и на личностите на писатели-класици: Сергей Есенин, Фьодор Достоевски, Александър Блок, Осип Манделщам, Георгий Иванов, Иван Бунин, Салтиков-Шчедрин, Николай Лесков, Марина Цветаева, Валерий Брюсов, Александър Грибоедов.

В „Есенински булевард“ се обръща сериозно внимание и на млади, талантиливи руски художници от различни школи като Ирина Горностаева и Ярослав Зяблов от Москва, на скултори като Левон Балтаян – автор на бюст-паметника на класика на българската литература Иван Вазов, открит на 3 юни 2011 г. в атриума на Всерусийската библиотека за чуждестранна литература в Москва (на Таганка), като Карен Саркизов, създал своя школа и имащ много последователи. На страниците на „ЕсБул“ може да се намери необходимата текуща информация за прояви на Россътрудничество навсякъде по света, както и за утвърждаването на руския език като водещия в международните отношения славянски език.

На 11 септември 2012 г. вестник „Есенински булевард“ бе представен в Литературния институт „М.Горки“ в Русия пред писателите на Москва и писателите на Творчески Клуб „Московский Парнас“ (заедно с вестник „Литература и Общество“). Това е поредното ново и значимо постижение на културата на Варна, включваща в своето наследство и един такъв публицистичен феномен като в. „Есенински булевард“, привлякъл вече вниманието и на няколко руски научни работници за изследване и анализ.

Станислав Пенев – член на Съюза на българските писатели, главен редактор на в. „Есенински булевард“, главен редактор на в. „Литература и Общество“, председател на Сдружение Литературно Общество – Варна.